

Odsotnost delavca v primeru naravne nesreče

Zadnja sprememba 16/09/2024 2:53 pm CEST

Navodilo velja na odsotnost delavca v primeru naravne nesreče.

Za omilitev posledic poplave, ki so Slovenijo prizadele avgusta 2023, **novela Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč** uvaja ukrepe za ohranitev delovnih mest in delovanja gospodarskih subjektov.

Sicer pa se v primeru naravnih nesreč primarno uporablja **Zakon o delovnih razmerjih**.

---

1. Odsotnost z dela po Zakonu o odpravi posledic naravnih nesreč

Novela Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (ZOPNN-F, UL RS št. 88/2023) določa dva ukrepa:

- nadomestilo za zaposlene, ki ne morejo opravljati dela zaradi višje sile zaradi posledic naravne nesreče poplave in
- nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo.

Višja sila

Delavec, ki ne more opravljati dela zaradi višje sile zaradi posledic naravne nesreče poplave, je upravičen do nadomestila plače **v višini 80% plače, ki bi jo zaposleni prejel, če bi delal, pri čemer nadomestilo plače ne sme biti nižje od minimalne plače**.

Za ta namen v Minimaxu uporabimo vrsto izplačila **Višja sila**.

1 V meniju **Plače > Obračun plač** vnesemo **ново** plačo.

2

Na **prvem koraku obračuna plače**, na zavihku **Osnovni podatki**, v polju **Število mesecev za izračun nadomestil (dopust, praznik, druge boleznine)** vnesemo **3**.

- V tem primeru program izračuna urno postavko iz povprečja plač zadnjih treh mesecev pred obračunom plače, ki ga vnašamo. (*op. program upošteva zadnje tri predhodno pripravljene in potrjene obračune plač*).

3

Na drugem koraku obračuna plače, pri delavcu, imamo možnost izbire vrste izplačila:

- **Višja sila - ročni vnos** in ročno vnesemo število ur, urno postavko in odstotek ter poljuben opis.
  - Pri ročnem vnosu nadomestila moramo biti pozorni, da **obračunano nadomestilo ni nižje od minimalne plače**.
- **Višja sila - 80% do min** in vnesemo število ur ter po želji opis.
  - Pri tej vrsti izplačila program samodejno izračuna **nadomestilo v višini 80% povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev**. V kolikor je izračunana vrednost nadomestila nižja od minimalne plače, program **samodejno doda razliko do minimalne plače**.

4 Vnos podatkov **potrdimo** in nadaljujemo z obračunom plače.

Kaj program pripravi?

Program pripravi **REK-O obrazec z vrsto dohodka 1001**, pri čemer:

- Osnovo za obračun prispevkov za socialno varnost vključuje v polje **P01** in jo ločeno izkaže v polju **P01b**.
- Podatke o izplačanem nadomestilu vpiše v polje **M02**.
- Dodatni podatki o plači (polja S) se **ne** izpolnjujejo.

Čakanje na delo

Delodajalec, ki delavcem začasno ne more zagotavljati dela zaradi posledic poplav, lahko napoti delavca na **začasno čakanje na delo največ za obdobje od 3. avgusta 2023 do 31. oktobra 2023** (Vlada RS lahko ukrep s sklepom podaljša, vendar najdlje do 31. decembra 2023) ter zanj uveljavlja delno povračilo izplačanih nadomestil plače.

Delavec ima v času začasnega čakanja na delo pravico do nadomestila plače v višini **80% povprečja zadnjih treh mesečnih plač**, hkrati pa nadomestilo plače **ne sme biti nižje od minimalne plače**.

Za ta namen v Minimaxu uporabimo vrsto izplačila **Čakanje na delo**.

1 V meniju **Plače > Obračun plač** vnesemo **ново** plačo.

2

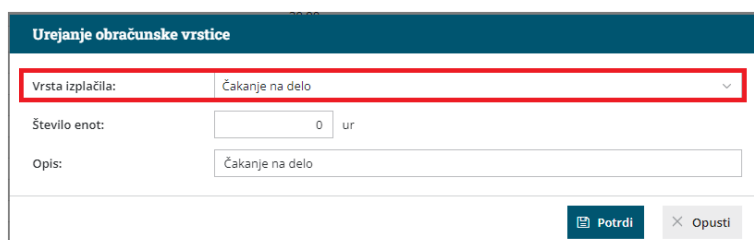
Na **prvem koraku obračuna plače**, na zavihku **Osnovni podatki**, v polju **Število mesecev za izračun nadomestil (dopust, praznik, druge boleznine)** vnesemo **3**.

- V tem primeru program izračuna urno postavko iz povprečja plač zadnjih treh mesecev pred obračunom plače, ki ga vnašamo. (*op. program upošteva zadnje tri predhodno pripravljene in potrjene obračune plač*).

3

Na **drugem koraku obračuna plače**, pri delavcu, imamo možnost izbire vrste izplačila:

- **Čakanje na delo - ročni vnos** in ročno vnesemo število ur, urno postavko in odstotek ter poljuben opis.
  - Pri ročnem vnosu nadomestila moramo biti pozorni, da **obračunano nadomestilo ni nižje od minimalne plače**.
- **Čakanje na delo - 80% do min.** in vnesemo število ur ter po želji opis.
  - Pri tej vrsti izplačila program samodejno izračuna **nadomestilo v višini 80% povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev**. V kolikor je izračunana vrednost nadomestila nižja od minimalne plače, program **samodejno doda razliko do minimalne plače**.

Urejanje obračunske vrstice	
Vrsta izplačila:	Čakanje na delo
Število enot:	0 ur
Opis:	Čakanje na delo
<input type="button" value="Potrdi"/> <input type="button" value="Opusti"/>	

4 Vnos podatkov **potrdimo** in nadaljujemo z obračunom plače.

Kaj program pripravi?

Program pripravi **REK-O obrazec z vrsto dohodka 1001**, pri čemer:

- Osnovo za obračun prispevkov za socialno varnost vključuje v polje **P01** in jo ločeno izkaže v polju **P01b**.

- Podatke o izplačanem nadomestilu vpiše v polje **M01**.
- Dodatni podatki o plači (polja S) se **ne** izpolnjujejo.

POMEMBNO!

Vrsto izplačila višja sila oziroma čakanje na delo uporabimo samo, če bomo uveljavljali povračilo nadomestila plače zaradi višje sile oziroma čakanja na delo pri Zavodu RS za zaposlovanje. Če povračila plače ne bomo uveljavljali, izberemo vrsto izplačila **Druga nadomestila**.

2. Odsotnost z dela po Zakonu o delovnih razmerjih

Delovna zakonodaja daje več možnosti, kako urejati odsotnost, ko delavec ni mogel priti na delo ali pa je prišel, vendar je zaradi nepredvidenih vremenskih razmer ali z njimi povezanih dogodkov oziroma okoliščin odšel predčasno in tudi za odsotnost v prihodnjih dneh.

Delavec in delodajalec imata za primere odsotnosti z dela in nemožnosti opravljanja dela na voljo:

- odsotnost z dela zaradi višje sile (137. člen Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1)),
- odsotnost z dela zaradi osebnih okoliščin (hujša nesreča, ki zadane delavca) - 165. člen ZDR-1,
- čakanje na delo, ko delodajalec ne more zagotavljati dela (138. člen ZDR-1),
- izraba letnega dopusta (163. člen ZDR-1) in kolektivni dopust,
- neplačani dopust.

Nadomestilo zaradi višje sile (nadomestilo po 6. odstavku 137. člena ZDR-1)

V primeru vremenskih razmer se **primarno uporablja šesti odstavek 137. člena ZDR-1**. Ta določa, da je delavec, ki dela ne more opravljati zaradi višje sile, upravičen do polovice plačila, do katerega bi bil sicer upravičen, če bi delal, vendar ne manj kot 70 odstotkov minimalne plače. Za ta namen v Minimaxu lahko uporabimo vrsto izplačila **Nadomestilo po 6. odstavku 137. člena ZDR-1**.

- 1 V meniju **Plače > Obračun plač** vnesemo **ново** plačo.

2

Na prvem koraku obračuna plače, na zavihku **Osnovni podatki**, v polju **Število mesecev za izračun nadomestil (dopust, praznik, druge boleznine)** vnesemo **3**.

- V tem primeru program izračuna urno postavko iz povprečja plač zadnjih treh mesecev pred obračunom plače, ki ga vnašamo. (op. program upošteva zadnje tri predhodno pripravljene in potrjene obračune plač).

3

Na drugem koraku obračuna plače, pri delavcu, imamo možnost izbire vrste izplačila:

- **Nadomestilo po 6. odstavku 137. člena ZDR-1**, kjer ročno vnesemo število ur, urno postavko in odstotek ter poljuben opis.
  - Pri vnosu nadomestila moramo biti pozorni, da **obračunano nadomestilo ni nižje od 70% minimalne plače**.
- **Nadomestilo po 6. odstavku 137. člena ZDR-1 (do min.)** in ročno vnesemo število ur. Program izračuna **nadomestilo v višini 50% bruto plače** delavca in ga primerja z **70% minimalne plače**. Če je izračunano nadomestilo nižje od mejne vrednosti (70% minimalne plače), program samodejno **doda razliko do minimalne plače**.

Dodajanje obračunske vrstice	
Vrsta izplačila:	Nadomestilo po 6. odstavku 137. člena ZDR-1 (do min.)
Število enot:	0 ur
Opis:	Nadomestilo po 6. odstavku 137. člena ZDR-1 (do min.)

4 Vnos podatkov **potrdimo** in nadaljujemo z obračunom plače.

Kaj program pripravi?

Program pripravi **REK-O obrazec z vrsto dohodka 1001**, pri čemer:

- Osnovo za obračun prispevkov za socialno varnost vključuje v polje **P01** in jo ločeno izkaže v polju **P01a**.
- Podatke o izplačanem nadomestilu vpiše v polje **M02**.
- V dodatnih podatkih o plači izpolni polje **S07**.

Čakanje na delo (138. člen ZDR-1)

Če delavcu ni mogoče zagotavljati dela iz poslovnega razloga, se ga **lahko**

napoti na čakanje na delo doma. Skladno z Zakonom o delovnih razmerjih (138. člen ZDR-1) ima zaposleni za čas čakanja na delo doma pravico do **nadomestila plače v višini 80 odstotkov od višine njegove povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev.**

Za ta namen v Minimaxu lahko uporabimo vrsto izplačila **Nadomestilo v skladu s 138. členom ZDR-1.**

1 V meniju **Plače > Obračun plač** vnesemo **ново** plačo.

2

Na **prvem koraku obračuna plače**, na zavihku **Osnovni podatki**, v polju **Število mesecev za izračun nadomestil (dopust, praznik, druge bolezni)** vnesemo **3**.

- V tem primeru program izračuna urno postavko iz povprečja plač zadnjih treh mesecev pred obračunom plače, ki ga vnašamo. (*op. program upošteva zadnje tri predhodno pripravljene in potrjene obračune plač*).

3

Na **drugem koraku obračuna plače**, pri delavcu, imamo možnost izbire vrste izplačila:

- **Nadomestilo v skladu s 138. členom ZDR-1** in ročno vnesemo število ur, urno postavko in odstotek ter poljuben opis.
- **Nadomestilo v skladu s 138. členom ZDR-1 (do min.)** in vnesemo število ur ter po želji opis. Pri tej vrsti izplačila program samodejno izračuna nadomestilo v višini 80% povprečne mesečne plače za polni delovni čas iz zadnjih treh mesecev. V kolikor je izračunana vrednost nadomestila nižja od minimalne plače, program **samodejno doda razliko do minimalne plače.**

Dodajanje obračunske vrstice

Vrsta izplačila:	Nadomestilo v skladu s 138. členom ZDR-1 (do min.)
Število enot:	<input type="text" value="0"/> ur
Opis:	Nadomestilo v skladu s 138. členom ZDR-1 (do min.)

4 Vnos podatkov **potrdimo** in nadaljujemo z obračunom plače.

Kaj program pripravi?

Program pripravi **REK-O obrazec z vrsto dohodka 1001**, pri čemer:

- Osnovo za obračun prispevkov za socialno varnost vključuje v polje **P01** in jo ločeno izkaže v polju **P01a**.

- Podatke o izplačanem nadomestilu vpiše v polje **M01**.
- V dodatnih podatkih o plači izpolni polje **S07**.

3. Opravljanje drugega dela zaradi odstranitve posledic poplav in plazov pri delodajalcu

Skladno z Zakonom o delovnih razmerjih lahko delodajalec v primeru naravnih nesreč in drugih izjemnih okoliščinah, ko je ogroženo življenje in zdravje ljudi ali premoženje delodajalca, odredi obveznost opravljanja drugega dela, z namenom ponovne zmožnosti zagotavljanje dela delavcem.

Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (ZIUOPZP) določa, da je delodajalec, pri katerih bodo delavci odpravljali posledice poplav in plazov, upravičen do povračila izplačanih plač tem delavcem.

Povračilo izplačanih plač lahko delodajalec uveljavlja dokler trajajo okoliščine, ki opravičujejo odreditev obveznosti opravljanja drugega dela, za obdobje od 3.8.2023 dalje, vendar najdlje do 3.9.2023.

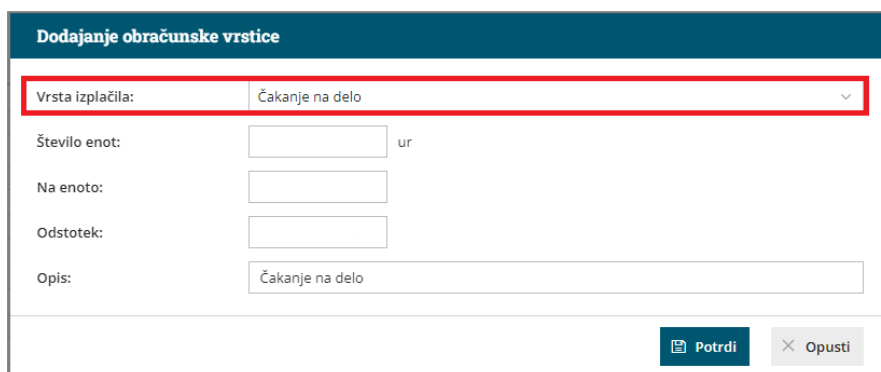
Izplačane plače Republika Slovenija **povrne v celoti (bruto I)**, vendar največ **do višine povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji za mesec maj 2023 (2.208,15 EUR)**.

Za ta namen v Minimaxu lahko uporabimo vrsto izplačila **Čakanje na delo - ročni vnos**.

1 V meniju **Plače > Obračun plač** vnesemo **ново** plačo.

2

Na **drugem koraku obračuna plače**, pri delavcu, izberemo vrsto izplačila **Čakanje na delo - ročni vnos** in ročno vnesemo število ur, urno postavko in odstotek ter poljuben opis.

3 Vnos podatkov **potrdimo** in nadaljujemo z obračunom plače.

Kaj program pripravi?

Program pripravi **REK-O obrazec z vrsto dohodka 1001**, pri čemer:

- Osnovo za obračun prispevkov za socialno varnost vključuje v polje **P01** in jo ločeno izkaže v polju **P01b**.
- Podatke o izplačanem nadomestilu vpiše v polje **M01**.
- Dodatni podatki o plači (polja S) se **ne** izpolnjujejo.

POMEMBNO!

Vrsto izplačila čakanje na delo - ročni vnos uporabimo samo, če bomo **uveljavljali povračilo nadomestila plače pri Zavodu RS za zaposlovanje**. Če povračila plače ne bomo uveljavljali, izberemo vrsto izplačila **Druga nadomestila**.